

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. IX. De examine ordinandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Dimissorias ad primam Tonsuram, ut sic potiri possit Beneficio, quia, ut dictum est, prima Tonsura non est Ordo; tamen ad alios Ordines non potest, quando (ut proponitur) Missæ, & onera satisfacienda ex Beneficio præstari possunt per alium. Ratio est, quia hic, commodius quidem præstaret per se, sed non potest dici arctatus à Beneficio recepto, vel recipiendo, nam Beneficium jam recipit, & satisfactionem jam præstare potest per alium.

8. Nota Quarto, illas duas voces (*licentiam, aut litteras Dimissorias*) idem prorsus significare, ut expendit Sanchez lib. 7. *conf. cap. 1. dub. 26. n. 2.* id est facultatem suscipiendi Ordines.

9. Nota hic iterum (*licentiam, aut litteras Dimissorias*) hoc enim solum prohibetur Capitulum tunc dare, nam propterea potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi Pontificalia, & ordinandi, tum exterorum, tum subditos ipsius Capituli, qui aliunde v. g. Pontifice habuerunt suam ordinationis licentiam.

10. Rursus, propter eandem rationem potest Capitulum intra prædictum annum cedere litteras commendatitias, seu Testimoniales, quia hæ litteræ non continent licentiam suscipiendi Ordines. Id certe est maxime advertendum; Sæpe enim occurrit, ut quis in prædicto anno Vacationis impetret Breve Apostolicum, per quod promoveri possit, sive à vicinioribus, sive à quocunque Episcopo Catholico, & tunc, non obstante ejusmodi Breve, debet ordinandus petere, & obtinere à dicto Capitulo testimonium suæ vitæ, quod certe tunc dare potest Capitulum, quia id non est concedere, ut dixi, licentiam suscipiendi Ordines, (hanc enim prædictus ordinandus habet per dictum Breve à Papa) sed solum est, testari de moribus. Et quidem Papa solet in eodem Breve ordinandum admonere, ut has litteras testimoniales omnino obtineat à Capitulo in ea, vel simili clausula (*omni licentia tui Ordinarii*) quæ quamvis dicat (*licentia*) tamen intelligitur solum de litteris commendatitiis, seu Testimoniis, quia licentiam Ordinum jam ipse Pontifex, ut dictum est, concedit. Ita Barbosa *de potest. Episc. alleg. 7. n. 14. & 15.* Merolla *3. d. 7. c. 7. dub. 6. Gau. in praxi Episc. 1. Cap. Sed. vacan. n. 30.* Diana *p. 8. tr. 4. ref. 42. March. de Ord. 1. p. 6. c. 3. n. 77.* alique plures.

11. Nota Quinto, illud (*infra annum*) poterit ergo Capitulum, seu Vicarius ejus Generalis (sed ex speciali mandato ut ait Barb. *de potest. Episc. p. 3. all. 54.* non verò ex ipsa ratione Vicarius, ut diximus n. 1. de Vicario Episcopi) Dimissorias, seu Commendatitias pro suis subditis concedere post dictum annum.

12. Atque hæc pro Sæcularibus. Quid de Regularibus commorantibus in Diocesi?

Respondeo. Regulares non indigent Dimissoriis, quas concedere ipsis debeat Episcopus, vel Capitulum Sede vacante, in cujus Diocesi ipsi Regulares commorantur. Nam satis est, si ipsi habeant Dimissorias à suis Prælaris Regularibus eo modo, quem mox dicam. Quare infra dictum annum Sedis Vacantis, si hi habeant dictas Dimissorias à Prælaris suis poterunt ordinari, etiam in eadem Diocesi, in qua Sedes vacat ab aliquo Episcopo, qui forte ex licentia Capituli ibi Pontificalia exerceat, & multo magis ab aliis Episcopis, quando in suis Diocesis ordinationem celebrant. Ita fuse probat, & efficitur Quintanad. *de Ord. sing. 8. Pyrrh. Conrad. in praxi disp. 4. c. 6. n. 16.*

PRÆLATI REGULARIUM EXEMPTORVM.

13. Hos posse concedere Dimissorias suis subditis, immo, & Novitiis (sed his cum patrimonio, vel Beneficio, ut supra dixi, & non ad titulum Paupertatis) quia participant omnia Religiosorum privilegia, dubiumne sit, habes de Religiosis apud Quintan. *de Ord. sing. 8. Sanchez in summa l. 6. c. 10. à n. 18.* Dian. *p. 5. tr. 10. resol. 43. March. 1. de Ordine p. 6. c. 4. n. 6.* & de Novitiis apud Marchinum, aliosque, quos vide propter varios casus, quos ipsi discutunt.

14. Hic adverte, extare Decretum Clem. VIII. *Quod per extensum cum alia declarat.* Card. affert Pyrr. Conrad. *de disp. l. 4. c. 16. 17.* quo vult has Dimissorias Regularium debere dari cum duabus conditionibus sub pœna privationis officiorum, & vocis activæ, & passivæ Prælati eas non observantis. Prima, ut hæ Dimissoriæ non dirigantur, nisi ad Episcopum illius Diocesis, ubi habitat Religiosus ordinandus, nisi forte is Episcopus abfuerit, vel Ordines non celebraverit; Secunda, ne in Dimissoriis hoc ipsum exprimitur.

15. Vult hoc decretum, ait Castrop. *de Ord. disp. 2. n. p. 15. n. 8. sine*, non videri usu receptum, quia illud Prælati Regulares observare non solent.

16. Licentiam suscipiendi Ordines, seu Dimissoriarum concessionem non posse à nostris Societatis IESU Superioribus localibus dari, sed à Provinciali, vult Pater Noster Generalis in *Compend. Privileg. Soc. Iesu V. Ordines.* An amplior potestatem habeant Superiores locales aliorum Religionum, eorum praxis, & ordinationes consulantur.

§. III. De Duratione prædictarum litterarum.

1. Hæ Dimissoriæ, seu licentiæ absolute à quocunque legitime concessæ non cessant lapsu temporis, ut vult Camp. in *suo D. versorio Rubr. 9. cap. 7. num. 15.* dicens ita fuisse decisum Barbof. in Trident. *sess. 7. c. 11. de Reform. num. 3.* Clar. *de potest. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 23.* Sanchez *l. 8. de matr. d. 28. n. 83.* & Meroll. *tr. 3. d. 7. c. 7. d. 6. n. 88.* Nam si tempus fuit limitatum, cessabunt sanè, eo finito tempore. Poterunt ergo dictæ absolute litteræ habere effectum post amotionem ab officio, vel mortem concedentis, quia sunt gratiæ factæ; nisi tamen, ut semper supponendum est, à successore non revocentur. Leges Sanchez *l. 7. conf. l. 1. dub. 20. n. 18.* Omnes enim licentiæ à quocunque successore, æqualem potestatem habente, revocari possunt.

2. Idem dic, si datæ fuerint à Capitulo Sede vacante; eodem enim modo durabunt, etiam post Sedem plenam, nisi à novo Episcopo revocentur.

3. Verum commendandi sunt ij Episcopi, qui imitantur Sanctum C. Nolum Borromæum, ut refert Pyrr. Conrad. *l. c. num. 21.* in edictis de Sacra Ordinatione præcipientem, ne Dimissoriæ sint vetustiores duobus, vel tribus mensibus à die ultimæ ordinationis computandis, nisi ob absentiam Superioris; commendandi, inquam, sunt, quia in decursu notabili temporis facile mutari ordinandi mores possunt, & ex Agno Lupus evadere promovendus.

CAPUT IX.

De Examine Ordinandorum.

1. De doctrina, quæ est exploranda in ordinandis dicam, in *lib. de irregul. cap. 12. §. 1. & 2.* nunc solum agendum est de jure, quod Episcopi in iis examinandis habent.

2. Tridentinum *sess. 10. de Reform.* jubet, examen debere præcedere ordinationem, debet autem fieri à proprio Episcopo, etiam quoad Religiosos ordinandos, vide Trident. *sess. 23. cap. 12. de Reform.*

Possunt tamen Episcopi se remittere examini Superiorum, si non non appareat clara ordinandi ignorantia. Possunt etiam committere aliis, quos ipse Episcopus designabit, & possunt etiam ipsis litteris Dimissoriis illos designare, & maxime possunt hoc examen committere ipsi Episcopo, ad quem subditum suum dimittunt, ut Sacra Congregatio declaravit, teste Barbofa *de potest. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 22.* Si Summus Pontifex alicui Religioni, post hoc Tridentini Decretum, concessit, ut ejus Religiosi absque examine promoverentur, examinari certe ab Episcopis non debent.

3. Quando

3. Quando quis à suo Episcopo examinatus, & approbatus mittitur ad alium Episcopum, adhuc jus integrum est huic Episcopo iterum illum examinandi, quia potest velle cognoscere, eumnam Ordines conferat: non tamen habet obligationem examinandi (quicquid dicat *ibidem* Barbofa) quia Tridentinum dicens, neminem esse ab alio ad ordinandum, nisi praevis examine, non tollit examen posse fieri per alium, at certe hic alienus Episcopus; dum approbat examen ceterius Episcopi per illum Episcopum, tanquam per suum examinatore, ipse examinasse, censetur. Excipe, si modo dixi, nisi clara appareat imperitia promovendi.

CAPVT X.

De Temporibus Ordinationum.

PRIMA TONSURA.

1. IN quocunque die, siue festo, siue profesto conferri hæc licite potest. Ita Sanchez in *consil.* lib. 7. cap. 1. dub. 2. num. 7.

ORDINES MINORES.

2. Minores verò possunt. Primò, in sex Sabbatis additis pro conferendis Majoribus quæ mox enumerabo.

3. Possunt Secundo, quocumque die Dominico, vel festo de Præcepto, etiam si solum in ea Diocesi dictum festum habeatur, ut notat Castrop. *l. c.* p. 1. §. 2. Vnde ego extenderem, propter paritatem rationis, etiam si in sola Civitate celebretur festum: Quamvis autem Alexander Tertius velit, ut in dictis Dominicis, & festis non conferantur dicti Minores Ordines, nisi vni, vel duobus: potest tamen paucis, teste Sanchez *l. c.* n. 3. quia ejus intentio solum est, ut non appareat Ordinatio generalis.

4. Possunt Tertiò, ex generali consuetudine, in die Veneris, (vide Sanchez *l. c.* n. 3.) ante prædicta sex Sabbata (& Castrop. *d. 4. de Cens.* p. 10. §. 1. n. 8. addit etiam in feria quarta quatuor Temporum) quo sic sequentis diei labor Episcopis minuitur.

5. Præterea quamvis in Pontificali ad conferendos Ordines, etiam Minores, signetur tempus de mane, ex consuetudine tamen etiam potest à prandio, lege March. *trakt. 1. de Ordin.* p. 7. cap. 1. n. 15. Leand. *de Ordine*, d. 1. 1. quæst. 6.

6. Reicienda autem est saltem hodie sententia aliquorum, ut March. Zerolæ, apud Leand. *de Ordine*, d. 1. §. 2. putantium Minores Ordines quovis die, quem elegerit Episcopus, posse conferri; hodie, inquam, quia Urb. VIII. in novo Pontificali, ut videre est apud De Lugo in *resp. mor.* lib. 1. dub. 34. addixit ordinationem Minorum, ultra Dominicam, solis diebus festis de præcepto; id tamen non ligare minus Summi Pontificis, quasi non possit concedere alicui, ut alio tempore ordinetur operæ pretium est, propter ea, quæ n. 60. dicam, advertere.

7. Leander *de Ord.* d. 1. §. 3. videtur sibi contrarius, dum in vno loco negat, in altero affirmat idem *ibid.* g. 24. licere Episcopis conferre Minores in festis duplicibus, non de Præcepto. Sed sanè hoc posterius negandum est, quia ut vidimus, Urbanus VIII. requirit, vel Dominicam, vel festum de Præcepto.

ORDINES MAIORES.

8. Ordines Majores, id est Subdiaconatus, Diaconatus, & Sacerdotium possunt conferri de jure in sex tantum Sabbatis *c. de eo, de Temp. Ord.* hoc est, in quatuor Sabbatis quatuor anni temporum, & in Sabbato ante Dominicam Passionis, & in Sabbato Sancto. Quod, si contingat propter multitudinem ordinandorum, vel gravem Episcopi ordinantis infirmitatem, non posse perfici ordinationes in Sabbato, tunc conceditur. Lege

Sanch. in *consil.* l. 7. c. 1. dub. 5. n. 4. ut continuatur per ipsum ab ipso Episcopo, tum ab ordinandis consecratur Dominico immediate sequenti. Semper autem concurrunt inter celebrationem Missæ, vnde de mat.

9. Episcopatum quolibet die Dominico potest immo solum tunc licite posse, non verò in diebus festis, probat Sanchez, in *consil.* lib. 7. cap. 1. dub. 11.

10. Dixi (de jure) nam Summus Pontifex (qui in hoc dispensare potest) solet per Breve (speciali) Privilegia concessa Regularibus, de quibus mox, ut gere, ut extra prædicta tempora, id est, ut extra sex morata Sabbata, in tribus diebus festis, alicui conferat prædicti tres Majores Ordines possint.

11. Quæritur autem hic Recentiores. An bene intelligitur, præter Dominicam, de diebus festis de Præcepto, quando in eo solum dicitur absolute (conceditur ut in tribus diebus festis ordinari possit) Fagund. *in Eccl. præcept.* c. 2. n. 12. March. *tom. 1. tract. 7. c. 1.* alique apud Dianam p. 5. tr. 13. ref. 97. cum prævis præbare pluribus contendit, intelligi quemcumque diem, in quo Ecclesia facit officium duplex, vel semiduplex, quæ vis non sit dies festus de præcepto, quia in jure ejus di dies vocatur absolute festivus, seu festum.

Thomas Hurtadus in *resp. mor.* p. 2. tract. 1. §. 2. num. 10. solum intelligit diem festum duplicem Majorem, quæ vis non de præcepto.

Communis tamen opinio intelligit omnino diem festum de præcepto. Ita apud citatos & apud De Lugo *resp. mor.* l. 1. dub. 34.

12. Nimis autem oscitanter legit Pontificale novæ Urbani VIII. quidam Iuris Canonici peritus, qui inde tertius contendebat contra Fagundez jam rem esse eam; si enim (ajebat) Urbanus pro Minoribus prævis diem festum de præcepto, multo magis pro Majoribus Oscitanter quidem, Urbanus enim loquitur de prævis nos in presentia agimus ex Summi Pontificis Privilegio per suum Breve alicui determinatæ personæ concessum.

13. Ego igitur, an sententia Fagundez probabilis saltem pro diebus festis duplicibus nolo decretum, tamen enim eam improbabilem esse contra verum, & acutum alicujus ingenium evincere non possem.

Sed aio, observandum omnino in prævis, ut eligatur dies festivus de præcepto. Ratio est, quia consuetudo Ecclesiarum, & communis Episcoporum praxis videtur explicuisse Summum Pontificem in his Brevibus, nomine festi intelligere festum de præcepto, nam videmus rarissime Episcopos velle sequi opinionem contrariam, & ideo omnino prædictæ antiquissimæ consuetudini standum. Quam ut amplectamur persequatur, quem Sacri Canones semper requirunt, ut Ordinationes in diebus solemnibus celebrentur, quoniam etiam in privatis, seu privilegiatis ordinationibus quantum fieri potest, par est, sequi. Adde, valde esse consentaneum esse, ut etiam in negotio ordinationis nomine diei festi, non intelligatur, nisi illud festum, quod in communi hominum existimatione, festum creditur hoc autem est festum de præcepto.

14. Solve hic, Lector, quæstionem nram. Contingit in annorum decursu, ut aliquando incidat in feriam quartam Cinerum festum de præcepto Sancti Marthæ (simile quid evenire potest aliis diebus, in quibus fiat officium duplex Sancti Marthæ, sed simplex fiet illius privilegiatæ. Quæritur jam, an licet eo die conferantur Ordines Minores, vel cum Brevis Pontificis super dictis Majoribus? Ratio dubitandi est, quia Minores ex Urbano VIII. debent conferri in die Dominico, vel festo de præcepto, & ex Brevis Pontificis in tribus diebus festis. Cum ergo dies festivi de præcepto, præter Dominicam, soleant esse sub officio duplici; in feriâ quartâ Cinerum prædicta non fiat officium duplex, sed feriat privilegiatæ, satis dubitari posse videtur, an minus tunc conferri dictos Ordines concedatur.